

Prekentekest: Mark 2,23-28

En gang Jesus gikk langsmed kornåkrene på sabbaten, begynte disiplene å plukke aks der de gikk. Da sa fariseerne til ham: «Se der! Hvorfor gjør de det som ikke er tillatt på sabbaten?» Han svarte: «Har dere aldri lest hva David gjorde den gang han var i nød og både han og mennene hans sultet? Han gikk inn i Guds hus, den gang Abjatar var øversteprest, og spiste skuebrødene, som ingen andre enn prestene har lov til å spise. Han ga også til dem som var med ham.» Og Jesus sa til dem: «Sabbaten ble til for mennesket, ikke mennesket for sabbaten. Derfor er Menneskesønnen herre også over sabbaten.»

Slik lyder det hellige evangelium.

Det tredje budet lyder: «Du skal holde hviledagen hellig!» Opprinnelig het det: «Du skal holde sabbaten hellig.» Hvorfor holder ikke vi sabbaten som jo er lørdag, men søndag som helligdag? Det skal jeg komme tilbake til. Men det henger sammen med det som Jesus sa, at Menneskesønnen er herre også over sabbaten. Det som kom med Jesus var like så avgjørende som skapelsen.

Men først. Det går en lang fortelling gjennom Bibelen. Vi kan kalle det en rød tråd, og på en måte har det med det tredje budet å gjøre, altså hviledagen, forholdet mellom skapelse, arbeid – om en vil, og hvile.

Skapelsen av hele Jorden og hele universet kan vi tenke oss at må ha vært en veldig stor jobb. Selvsagt var det en formidabel jobb. Seks dager gikk med, en skikkelig arbeidsuke, og det fortelles at Gud hvilte den sjuende dagen da alt var ferdig. Derfor fikk menneskene budet om hvile som eksempel fra det som Gud selv hadde praktisert.

Og jeg er ikke i tvil om at det er et sunt og godt prinsipp. Jeg tror vi mennesker trenger både arbeid og hvile, og at hviledagen derfor er til vårt eget beste. Et apropos til dette er den pågående debatten om søndagsåpne butikker. Det er gledelig, synes jeg, at nesten alle synes å ville hegne om søndagen som en annerledes dag, slik vi er vant med i vår kultur.

Men det startet altså med sabbaten, lørdagen som hviledag. Leser vi skapelsesberetningen i 1Mos 1 ser vi at alt liv ble til, og som det siste Gud skapte kom menneskene, skapt i Guds bilde, altså med en likhet til Gud og med en enestående verdi for Gud. Og ser vi oss om, så er det sannelig et flott skaperverk, enten vi ser på hverandre eller på naturen som omgir oss. Menneskene fikk et forvalteroppdrag med den oppgaven å ta vare på skaperverket, og med skaperverket, også ta vare på hverandre som Guds gode betrodde medarbeidere. Og her er vi i dag i Guds frie natur. Men er den nå så fri som det heter seg?

Hos oss er naturen praktfull. Vi ser skaperverket i all dens prakt, og her er det frodig til de grader. Vi kan si vi er velsignet med mye og rikelig nedbør. Ikke har det vært plagsomt varmt i sommer heller. Men andre steder er det tørke. Noen

steder er grunnvannet forsvunnet. Noen steder er elvene forurenset. Selv om mye er bra, er verden ikke hva den kunne vært. Mennesket forsvant en dag ut av Edens hage, og siden er vi alle født et sted her ute hvor vi lever i en verden der ting ikke lenger er perfekt, selv om vårt forvalteroppdrag står ved lag og hele menneskeheten forpliktes til å ta vare på vår jord.

Som sagt, i Bibelens første kapittel oppsummeres skapelsen i en svær forkortet og tettpakket utgave. Så hender det at ord i Skriften har i seg mye større avsnitt innimellom enn det vi ved første øyekast får med oss. Bibelens andre kapittel starter med Guds sabbatshvile på skapelsens sjuende dag. I fortsettelsen føres vi ett steg tilbake, og inn i fortellingen på skapelsens sjette dag, den dagen menneskene kom inn i verden. Det skjer et syndefall i historien. Ondskaper kommer inn i verden og inn i menneskene, og menneskeheten går fortapt, men Gud vil frelse. Hele resten av Bibelen kan leses som fortsettelsen av det som har skjedd på skapelsens sjette dag. En dag der framme lå drømmen om en evig sabbatshvile. Først i Bibelens siste bok når vi dit.

Så en dag langs denne tidsaksen stod det en mann fram midt i en kornåker, eller var det hans disipler som stod der midt i åkeren og plukket korn for å spise. Og denne mannen, som kalte seg Menneskesønnen forsvarte sine venner da de som mente seg å ha greie på skikk og bruk, og dertil Skriftens lære og de senere fortolkninger, anklaget dem for å bryte budet om hviledagen.

Jo, det fantes menneskebud den gang også. Jesus anerkjente ikke disse senere tilleggene som Guds bud. Men fariseerne lærte folket å holde en mengde tilleggskrav som ikke Gud hadde gitt, og de lærte folket at hvis samtlige jøder bare kunne klare å holde sabbatsbudet med alle disse tilleggsreglene to ganger fullkomment, jo da ville Messias komme, og med Messias en ny tid med velsignelse og himmelsk nærvær, en fredens tid for Israel, som en sabbatshvile. (Hebr 4,1-11). Var det bare ikke for disse som stadig vekk spolerte, i dette tilfelle Jesus og disiplene hans, og nok en sabbat gikk fløyten, trodde de.

Hvorfor så de ikke Guds Messias? Han stod jo like foran dem. Men de så ham ikke fordi Messias kan bare sees av dem som tror. Og slik er det også den dag i dag. Han stod der i Guds frie natur, plantet i syndefallets verden og brakte himmelriket så nær, så nær. Han gikk rett fra stridssamtalen med fariseerne og helbredet syke og trengende, også det på hviledagen. Han gjorde godt mot mennesker han møtte og forkynte ordet om himmelen, også det på hviledagen. Han møtte jevnlig opp på hviledagen, som fromme jøder flest, til gudstjeneste i Guds hus, den gang synagogen og templet.

I alt dette gav Jesus et eksempel til etterfølgelse også for oss. Hviledagen er dagen for gudstjenesten og de gode gjerninger. Den dag i dag gjør Jesus godt på hviledagen. I dag har han kommet nær med sin frelse og en åpen himmel, her hvor vi er samlet til gudstjeneste. Han er i egen person portalen inn i Guds himmelrike.

Vi kan like eller mislike det, men denne verden slik vi kjenner den vil en gang forgå. Jesus har forberedt oss på det. Gud vil skape på ny det synlige Guds rike, en nyskapt jord der glede, fred og godhet er fullkommen, og det døden ikke lenger er. Og til en nyskapt verden uten ondskap, hører nyskapte mennesker.

Vår Herre har lært oss at vi må fødes på ny, og det av vann og Ånd. Som det siste Jesus gjorde før han fór opp til himmelen, innstiftet han dåpen i vann og Ånd, og gav løfte om sitt nærvær. Aldri før hadde kristen dåp blitt praktisert, men da Ånden kom på pinsedag, ble mennesker for første gang i historien døpt inn i Guds himmelrike, født på ny av vann og Ånd i den kristne dåpen. Tre tusen mennesker ble lagt til menigheten og døpt på pinsedag. Siden har millioner og milliarder fulgt etter.

Vi lever ennå i denne samme syndefallets verden, og det er faktisk søndag i dag. Hva er det så med søndagen? Jo, dette er dagen vi feirer til minne om at Jesus stod opp av sin grav som den første av alle som siden en dag skal stå opp til liv som aldri dør. Søndagen var dagen da døden døde, den åttende dagen, en ny runde av dager inn i en ny virkelighet som ennå er skjult for våre øyne, men som en dag skal bli fysisk virkelighet. Som kristne lever vi i begge verdener. Den ene er synlig. Noe av oss hører denne verden til og må legges igjen her. Det er vår gamle natur og den gamle kroppen som en dag blir lagt i grav. Og er dette alt vi har, så går det oss riktig ille.

Men takket være Jesus, finnes det et nytt liv som ikke dør i døden men hører himmelriket til. Det er dette livet Gud har kalt oss til å leve. Bare så om å gjøre at vi eier det. Dåpen er starten, men livet i troen på Jesus er fortsettelsen, og uten tro er det ikke noe troens liv.

Kan det lille barnet tro? Vel, troen har et innhold. Den som tror fastholder troens innhold. Men tro er mer enn dette. Ser vi på hvem i Det nye testamentet som berømmes av Jesus for sin tro, så er det mennesker som ikke gjorde stort annet enn at de kom til Jesus. Den lille troen de hadde handlet om tillit og tiltro. All tro må starte et sted. Jeg vil anta at de færreste har en tro som startet med en intellektuell overbevisning. Noen starter kanskje der, men for mange handler troen først og fremst om relasjon.

Det er ikke det samme for det lille barnet hvem som løfter det opp og holder det inntil seg. Den lille Oline har en helt egen relasjon til sine foreldre. Vi kan kalle det tro. Om verden skulle rase sammen, så er mor og far det faste holdepunktet som barnet har tiltro til. Slik er det også når et lite barn legges over i Herrens hender. Det er en som er større og sterkere enn foreldrene. Så er det også alle foreldres oppgave å vise barnet at også vi voksne har hender å hvile i som er større og sterkere. Også vi trenger Jesus, og det handler om tro.

I dag er vi samlet under en åpen himmel. Vi har våre føtter solid plantet i syndefallets verden, men ikke desto mindre, Jesus er nær hos oss i dag, og han har åpnet Guds rike for Oline like foran vår øyne. Måtte vi bare eie det samme troens liv, og måtte dette få leve og vokse i henne og i oss, og måtte vår Herre

bevare oss i den samme troen like til den dagen Gud nyskaper og fullender sit himmelrike.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.